

Misdaden in de etalage

Tekst: Christel Vanmullen - Foto's: Jocelyn Balcaen

Vanaf september zal de Historische dienst van de politie permanent een nieuwe en interessante verzameling aanbieden: de diverse stukken van de School voor criminologie en criminalistiek van het Brusselse justitiepaleis. In beslag genomen voorwerpen, foto's van criminel, het mes van de laatste Belgische guillotine... dit alles zou nieuwsgierigen, criminologen in spe of aanhangers van het 'macabere' moeten interesseren.

BRUSSEL – De Historische dienst van de politie bevindt zich in de Luchtmachtlaan te Etterbeek, meer bepaald in de oude lokalen van het Centrum van de geschiedenis en de tradities van de rijkswacht, opgericht door een aantal rijkswachters in 1973. Volgens Benoît Mihail, hoofd van de Historische dienst, "was het een noodzakelijke aanvulling geworden van het Legermuseum voor allen die de geschiedenis van België wilden bestuderen vanuit het oogpunt van deze instelling die tot 1991 militair is gebleven". Voor alles wat met de gemeentepolitie te maken had, moest een beroep worden gedaan op lokale musea. Wat de vroegere gerechtelijke politie betreft daarentegen, "kregen sommigen de

kans om het museum van de School voor criminologie en criminalistiek in het Brusselse justitiepaleis te bezoeken. Hoewel dit museum oorspronkelijk bedoeld was als pedagogisch instrument voor toekomstige rechters, probeerde het als enige de geschiedenis van de Belgische onderzoekstechnieken sinds de XIXe eeuw op een rijtje te zetten." Dit museum, dat in de loop van de jaren '60 zijn intrek nam in het Brusselse justitiepaleis, is zopas naar de Historische dienst van de politie verhuisd.

Guillotines en daguerreotypieën

Met een eerder didactische dan historische benadering (maar Benoît Mihail doet zijn best om daar verandering in te brengen) komen in de gerechtelijke collectie diverse thema's aan bod zoals diefstallen van brandkasten, verkeersongevallen, afname van vingerafdrukken, wapens (verboden, ambachtelijke, jacht- en viswapens, munitie... ongeveer 3 000 stukken in totaal), vervalsing (vals geld, valse documenten, schilderijen...) en kansspelen. Het luik 'zeden' dat vroeger achter een gordijn ver-

▼ Het metalen mes van de laatste in België gebruikte guillotine weegt enorm zwaar en is nog altijd beangstigend scherp. Vooraan een model in plaaster dat post mortem werd ontworpen in een poging om een link te maken tussen het uiterlijk van ter dood veroordeelden met de guillotine en bepaalde criminogene eigenschappen.

▼ In beslag genomen foetussen uit de periode toen abortus nog in het strafrecht zat.

▼ Valse geweren gemaakt van broodkruim en schoensmeer. Ze zijn gebruikt bij een ontsnapping uit de gevangenis van Mons in de jaren '70.

▼ De schedel van het slachtoffer van een gruwelijke moord en een document van de gerechtelijke politie.

scholen lag, is nu ontsluit. Zo zijn er een aantal illustraties uit de XIXe-eeuwse pornografische literatuur te zien, al zijn het eerder de woorden dan de foto's die choqueren.

Als we het over choqueren hebben, zijn de foto's van diverse lijken, nog altijd in een didactische context, vrij verrassend, net zoals de schedels die slagen en verwondingen met de dood tot gevolg illustreren (de impact van een bijl, ingeslagen hersenpannen...).

Niets is fictie, alle voorwerpen komen uit de criminele geschiedenis van ons land; het zijn de restanten uit het verleden of bewijsmateriaal. Nieuwsgierigen komen hier zeker aan hun trekken, vooral wie benieuwd is naar de criminaliteit van het begin van de XXe eeuw. Bepaalde stukken zijn zeer opvallend: de afgietsels van de hoofden van de laatste ter dood veroordeelden in België, het mes van de laatste Belgische guillotine, foetussen die in het kader van een onderzoek in beslag werden genomen (voordat abortus op 29 maart 1990 uit het strafrecht werd gehaald) en in formol bewaard, de oudste daguerreotypes² in de wereld van de criminelen...

"Op korte termijn is het mijn bedoeling om de geschiedenis van de grote gerechtelijke technieken aan het publiek te tonen, hiervoor gebruikmakend van een serie objecten", verklaart Benoît Mihail. "Later hoop ik een compleet overzicht van de

wetenschappelijke politie te kunnen aanbieden. Maar zoiets is alleen mogelijk met de hulp van experts."

Zin in een tentoonstelling?

Voor wie geïnteresseerd is om in de huid van een onderzoeker te kruipen, organiseert het Brusselse Museum voor Natuurwetenschappen van december 2006 tot september 2007 een tentoonstelling met als thema de opheldering van moordzaken. Om de diverse politietechnieken toe te lichten, heeft dit museum de Historische dienst van de politie gevraagd om bepaalde stukken uit te lenen.

Wie de wereld van de misdaad eerder wil ontdekken, kan vanaf september de gerechtelijke tentoonstelling bij de Historische dienst van de politie gaan bezichtigen, en dit alle werkdagen van 9 tot 12 uur en van 13 tot 17 uur. Op verzoek worden er ook schoolbezoeken georganiseerd. Voor nadere informatie: Historische dienst van de politie, tel. 02 642 69 29.

⁽¹⁾ Lees hierover ook *Inforevue* nr. 2 van 2004, blz. 32.

⁽²⁾ Daguerreotypie: verwijst naar de naam van de uitvinder, Louis Daguerre. Het betreft een fototechniek waarbij een beeld op een verzilverde koperen plaat wordt vastgelegd. Deze uitvinding dateert van 1838.

▼ Dit prachtig bewaarde daguerreotype behoort tot een reeks van vier. Deze beelden, die teruggaan tot in 1843, worden beschouwd als de oudste gerechtelijke foto's ter wereld.